

стратегій сільськогосподарських підприємств, що вимагає нових підходів до управління їх конкуренто-спроможністю.

Література.

1. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке: пер. с англ.: уч. пос. / Питер Ф. Друкер. – М.: Вильямс, 2000. – 272 с.
2. Єрмаков О.Ю., Розвиток оптових ринків в Україні як умова ефективного функціонування аграрних виробників.
3. Трейси М. Сельское хозяйство и продовольствие в экономике развитых стран: Введение в теорию, практику и политику / М. Трейси.; пер. с англ. – СПб.: Экономическая школа, 1995. – 431 с.
4. Тарнавська Н. П. Управління конкурентоспроможністю підприємств : теорія, методологія, практика / Н. П. Тарнавська. – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 570 с.
5. Савчук С. И. Основы теории конкурентоспособности : монография / С. И. Савчук ; под науч. ред. акад. НАН Б. В. Буркинського. – Мариуполь : Рената, 2007. – 520 с.
6. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.
7. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – С. 164.
8. Сільське господарство України за 2008 рік : стат. щорічник — К. : Держкомстат України, 2009.
9. <http://www.worldbank.org>

Науковий керівник – д. е. н., професор Єрмаков О. Ю.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Кобрін Л.М., здобувач,
Львівський національний аграрний університет**

Важливими завданнями економіки на сучасному етапі є призупинення спаду агропромислового виробництва, стабільне та безперебійне забезпечення населення продуктами харчування згідно з рекомендованими нормами, підвищення купівельної спроможності громадян та ін. Виконати ці завдання можна лише за умов формування цивілізованого ринку продовольства, невід'ємною складовою якого є ринок молока та молочних продуктів.

Підвищення економічної ефективності виробництва молока пов'язане насамперед із зниженням його собівартості на основі підвищення продуктивності корів і праці в галузі, скорочення витрат на корми, паливо, електроенергію в розрахунку на одиницю продукції.

Нині національний ринок молока та молокопродуктів через свою неврегульованість соціальну функцію виконує не сповна. Загальне зменшення виробництва і заготівлі молока, поряд з ускладненням взаємовідносин між сільськогосподарськими товаровиробниками і переробними підприємствами призвели до скорочення щорічного споживання молока та молокопродуктів в розрахунку на одну особу.

В останні роки відбулися помітні структурні зрушення як у сфері виробництва молока (зростання питомої ваги приватного сектора), так і в структурі каналів реалізації молока (зменшення питомої ваги закупівлі підприємствами молочної промисловості і збільшення частки реалізації на ринку). Аналіз цінової ситуації, що склалась, свідчить, що виробнику краще продавати молоко на ринку та у власних магазинах. Найвигідніший канал – це заготівля молока переробними підприємствами молочної промисловості.

Однак нині переробні підприємства є найбільш надійними партнерами на ринку молочної продукції. Потрібне лише удосконалення механізму економічних взаємовідносин між даними ланками виробничого процесу. Для цього необхідно здійснити відповідні організаційні та науково-технічні заходи на підприємствах, спрямувавши їх на підвищення якості продукції до рівня вимог світового ринку, а також подбати про розширення асортименту, насамперед випуску тієї продукції, яка користується попитом. Важливою проблемою є збут молочної продукції сільськогосподарськими товаровиробниками, особливо господарствами приватного сектора. Тому необхідно покращити організацію заготівлі молока в них через молокоприймальні пункти, відновивши функціонування багатьох з них, та створити нові, і, насамперед, у віддалених від районних і промислових центрів селах, а також за договорами з господарствами суспільного сектора.

Товарний ринок молока і молокопродуктів має специфічні особливості, пов'язані з їх властивістю – малотранспорта-бельністю і непридатністю до тривалого зберігання. Тому повинен бути створений стабільний ринок збуту для виробника протягом всього року, гарантоване надходження молочної сировини на молокопереробні підприємства і відповідно безперебійне

забезпечення населення продуктами щоденного попиту: незбираним молоком, кисломолочною продукцією, сиром, сметаною та ін. При цьому всі ланки технологічного ланцюга: «виробництво - заготівля - переробка - реалізація продукції» повинні функціонувати скоординовано і ритмічно.

Встановлено, що в ринкових умовах вибір каналів реалізації молока та молокопродукції зумовлюється такими чинниками: кон'юктурою і ступенем відкритості місцевих ринків молочної сировини і молокопродуктів, наявністю власних потужностей з переробки молока, мережею заготівельно-збутових кооперативів на селі і, головне, взаємовигідною для всіх суб'єктів ринку системою реалізації молока та молокопродуктів.

Ринок молока та молокопродуктів виступає як система товарно-грошових відносин, що виникають між покупцем і продавцем, яка включає механізм вільного ціноутворення, вільного підприємництва, рівноправності та конкуренції суб'єктів господарювання у боротьбі за споживача. В системі реалізації продукції на основі дії ринкових законів формується ринкова ціна, яка зрівноважує попит і пропозицію, регулює обсяг молока і асортимент молочних продуктів, впливає на розвиток виробництва і є основним регулятором молочарського агробізнесу. Водночас ринкова система виступає регулятором господарської діяльності підприємств.

Встановлено, що формування цін на молочну сировину значною мірою має сезонний характер, тобто залежить від співвідношення попиту і пропозиції по періодах року та від платоспроможності населення. Максимальне зниження цін на молоко в Україні припадає на літні місяці, коли формуються найбільші обсяги пропозиції молока. В осінньо-зимовий період, коли на дої молоко порівняно низькі, ціни реалізації, навпаки, підвищуються.

Дослідження свідчать, що економічний механізм щодо формування ціни на молоко стосовно сільгосподарських товаровиробників – постачальників сировини неповною мірою враховує збалансованість цін, які б забезпечували належну прибутковість для розширеного ведення сільськогосподарського виробництва на інноваційній основі.

Література.

1. Пастернак Х. І. Особливості формування ринку молока і молочних продуктів у Львівському регіоні / Х. І. Пастернак // Економіка АПК. – 2005. – № 6. – С. 104-106.

2. Шафалюк О. Особливості структури споживання і конкуренції на ринку молокопродуктів України / О. Шафалюк // Маркетинг в Україні. – 2006. – № 4. – С. 4-10.

3. Тивончук Я. О. Формування та розвиток ринку молока і молокопродуктів в Україні / Я. О. Тивончук // Економіка АПК. – 2008. – № 12. – С. 131-136.

Науковий керівник – д.е.н., професор Черевко Г.В.

СУТНІСТЬ БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

**Колпаченко Н.М., аспірант,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Щороку гостріше стає питання енергетичної та екологічної безпеки нашої держави. Поряд з цим збільшення попиту на сільськогосподарську продукцію вимагає ведення більш ефективного виробництва з урахуванням раціонального використання природних ресурсів.

Необхідність розвитку альтернативних джерел енергії викликана низкою взаємопов'язаних причин. Зростання чисельності населення вимагає збільшення обсягів виробництва продуктів харчування, продукції промисловості, збільшення потреб у енергоносіях, вичерпування традиційних джерел енергії, забруднення довкілля тощо.

Україна належить до енергодефіцитних країн, щорічне споживання паливно-енергетичних ресурсів складає 200 млн. т. у. п. Власні потреби в енергоспоживанні країна покриває на 53 %, при цьому природного газу імпортується 75 %, сирової нафти і нафтопродуктів – 85 %. Вирішити питання енергетичної безпеки держави можливо за умови розвитку біоенергетичного потенціалу України.

Проблеми формування біоенергетичного потенціалу висвітлені в наукових працях та дослідженнях таких вчених, як О. Адаменка, В. Долинського, Г. Гелетухи, П. Саблука, В. Месель-Веселяка, Г. Калетника, О. Шпичака, С. Квапі, Х. Штрубенхоффа та інших учених.